

~~43~~

43

НЕКА РЕЧ О АНОНИМНОМ РАДУ

Враћам се назив за јасетак говине и вилим Српску академију наука како је постојала и дали се она и како постоји и да ли сада. Извеђу тога увога иле река непотписанога и неавтиранога текста река брига и храбости које су анонимно дејствовале. Академија је била у рату у окупацији ји у спсу на сулу академија се била умртвича. Академију је била порушена и хладном мртвом прашином засука. Па је затим дуго и тихо и све анонимно текоо рад на размишљању о обнови не само о обнови него више он тога о преостављању нечега у нешто друго некога у велико. Ко је све био на том позадином анонимном раду иницијатор, сарадник, олучивач — то се веља никада неће сазнати. Анонимни рад и јесте у томе да се функционери че именују анонимни рад је снажан и творачки баш анонимношћу својом. За то име тунта и та грава у природи и у историји човечачества. Нени зато каку да (не треба анонимни рад) чи спомињати други, и ми међу другима кажемо да га једнако треба помињати, макар да није по визиткарту. Визиткарте су комични листа у царству рада. Сећате чи се по склонима трпезаријама оних корпица у којима се брижљиво чувају мало и не увиј издају, гомите старих визиткарата, имена гостију који си у породину захваличи. Које гробље те визиткарте. Неки имају имена и крвна напрета. А ако се сврнете за тим именима по областима ради и стварања чигре их чемају, једва их има, и остаје само утеша да су ради анонимно, за што им, ако су хвака. И тако име интереса и рачуна о анонимном раду. Дела, на пример, питају: Шта ни то ради корен, и шта ради земља, чији направе сај огроман храст, сви детелину са цветовима румичасте боје какву имају још само фини облаки. И питају ограђени: Шта то ради земља, како ради, те једно ~~зашто~~ ^{пинаки} већ за неколико месеци а хиљадама говина чува мале споменике од костију људских и животињских, и свучвјатисак биљчице на тули. И још питамо: У чему је анонимни рад мозга и где је у човеку разномина савести добре воље похртвованости. Нема увиђаја, нема честова ни потписа, ~~хенд~~ не знаји тобе постоваву ни маханику ни методику, ни стечење прогреса.

Наведени примери били су из природне анонимне рали-

нице. Нарочито и у разновима ћуди контектива и појединаче анонимност је исти ~~врсн~~
основни неизбежни принцип. Анонимност у ћулском разу још има и снагу да пређе
у этичку и естетичку вредност раза и разнице. Занимљива је чињеница да тамо
где човек са природом у заједнички пролуку је анонимност ~~са~~ ~~атље~~ човекове оставља
анонимна по воли изгледа и човека и природе. Чује се више пута ова сејачка реч
колико поетична токико неправедна у смислу категоризације динамичних сила:
Земља и кина месе хлеб сунце га пеке. Међутим човечије руке су ~~у~~ и при мешеву,
/ орење ћубрење окопавање / и при пекеву / израда теста тесто на ветри. / ~~ко~~
веков / раз очом ~~и~~ израком отиснут у ~~анонимност~~ ~~анонимност~~ анонимност; али
и земљорадник чично гнеда у неба и у земљу њих помиње своје руке заборавља.
Некако смо сви сагласни да тај раз и као га помињемо поменемо као анонимни:
сејаци и њихова мука — и токико. На супротној страни ол великога и монументал-
нога хлеба тамо где наука и уметност продирују такође велике и монументалне
објекте и промајдаске — ту ~~и~~ анонимност такође је ~~и~~ оставља скоро крв и
кост ~~раз~~ ~~процедура~~ и нужности. Грађеве катедрала москове тврђаве пачте ту-
нека начада; израка фресака мозаика стварање књига музике стике и вајањих и ре-
заних предмета — шта ту све оставља анонимно почев од припремних радова, чак он
прве илеје па до изведенога лека! Је ли Толстој потписао све хартије и хартији-
че којима је трошио себе и гралио Рат и мир? Ткозвани олигински рукопис неког
великога лека, који се чува и показује то је према суми анонимних радова и иску-
шених рукописа само јелзи маки театар једна опровергена верка.

Врло је корисно интересовати се непотписаним разовима,
анонимним приложима животу уметности, ~~уметности~~ ^{научни} занимљиво је погледати, која кина
и карактери умеју жестоко и сјајно ради у анонимности. Толстојев ^{primer} био
је пример из молерних времена. Но како је ~~анонимност~~ ^{princip} принцип света ^{жеди} вијети
и стара времена са тога гледишта. Тамо у оном нашем манастиру на прагу лвери,
и не са чеоне стране ласке него са скабо запажљиве боичне стране ласке стоји
неведно уграбено: Раке неимар — и токико. — У албумима старих гравира честа је
стике скрипториума: капућер јо носа уматан и крпе — себа се чикаје не греје —

се си на сточичима пред ногарима и таблом и пише, преписује, преводи, пресликава, али ништа не потписује. Понекад, понегде скривено, као овај наш пријатељом, стоји свега Францискус или Петрус, а код нас овамо стоји смиренчи склуге манастира Гргорије или Мисавић. — Оних лавајест ливних гутских катепрата по месту еко ~~Бер~~ Парија то су пчанине уметности и ручнога рада, али све без потписа и без латума. Једва ли на ивици стопала једне сандице некога свештеник или краљ стоји *Facit Yohan*, урадио Јан. Који Јан, скакте како откле локле је његов рад на читавом зиду прекри- вену венредним скелетурама? Нема одговора, тишина. Зебу трпе, бунте реле манијач, кијурељачо, харовито, савршено, без потписа, без латума. Животи без зума. Потпис и латум, но је већ шум.

И тако, стара или новија времена не престаје, не честаје, не олбадује се вонимини рад. Не може се олбадити, иако сада има свугле евиденције, и писаћих машина, ~~датоговских спирала за пунулаже~~ са трипникатима и ко- пирских схема и пленова и скица и секретара и фотографа — не може се олбади- ти јер је непотписан рад суштински и основни део свакога дела, свакога разво- ја. Данашња Српска академија наука, то је остварење које је тражило и таје ~~запис~~ тражи запето стакан и неизбежно вонимини рад јединог великог колективе, у чијим и већим кућама. ~~запис~~ Умена се не могу знати, јер се различни не могу увек ~~записати~~ једи сваки час, као на броду, поточе у утробу чаде они који су се чак час верали по јарбо- чима и каторкама. Постоји само симбол оних који ~~запис~~ Академијум управљају кра- ^{записати} читав окевијбрите: они који ~~запис~~ испуштају писањку из руку, селе нагнутих глава, ~~запис~~ на хартијом или ласком, пишу, пртaju, рачунају, и често дај свој у ватру банају и изновапочињу. Симбол постоји, дај лесно раме ^{раз} ~~запис~~ мало више или ниже то што треба, лесни чакат под залебљеном кожом, глава закривљена, како чије очи ~~запис~~ заповедају и ако не прсти лесне руке, а оно четири зглоба најтим прстима си- ~~запис~~ турно раскречени. У нашим рукама је велики забијен свежај архивских исписа ~~запис~~ јединог Академијина сарадника, безлушки ситно и густо писано, на хартији која је запињана и килана тек рукописе и грмаке раме. Хађе чи тај морљиви чучник, и поседник још и других свежаја, среће то преводити и у књигама потписати. О, чаде, оставе непотписанога много у вониминим зрећакима Академије. Страст онога ~~запис~~

академика и јесте била страст лок је у самоди у врхивима гутав знања и праши
 му али страст та је и рани усков по ликтату законе анонимности који ~~закон прашти~~
 сваки колективни рад значајног обима и значајне вредности. ~~Запоменичи смо већ~~
 па се у анонимном раду крије етика и естетика рада. У анонимном раду ~~живот неке институције~~
 не материје, које ће присти шта било стилију ~~закључак~~ живот неке институције,
 зграје научног пронађаска, уметничког објекта. У вези са тихим и непотписаним
 радом са бенедиктинским радом, како се то може већа споменути два велика и често
 стите ~~чеша~~. Гете је казао: Тогент то је истрајан тих рад. А Томас Ман: Генијал-
 ност може бити туђа идеја и саже — је ~~нпример~~ немачки мент за измишљање — али ~~је~~
 југ рад и дубока студија претвара лато и узето — Хамлет, Фауст, Дон Кихон — претвара
 то у апсолутну оригиналност. Дајте увек исти макавни рад човека: ћелија
 ћутање згрబјена чеђа ритам окопо чвокото, као коч у вршају. Не палају са звезда
 ће ни научна ни уметничка лекама деса великих организација! Има зето ~~којо~~ неправедно чак и гавпо што се о непотписаним радовима не говори као о чиновници
 као о елементу као о услову свакога прогреса као о честоти и етичком благу ~~ч~~
 човечанства. Научници подиже ишипску ~~изворе~~ и библиографије. Уметници, книжев-
 ници, стварници, музичари, архитекти и да и они кревове раде без потписа и потврда
~~јутео~~ то. Тако у Бону, у ~~Бетховенову~~ музеју, ~~који~~ витрини којај бисмо могли
 видети чија нотних чистова и композиторских рукописа лок је — такво је преказа-
 јурио по себи и чувао себи косе с главе што не може да разреши чени мелодиски
 или хармонски меред ик и спсуре. А има у витрини завршни рукопис, после свих ~~ано-~~
 анонимних радова који је понесен из штампарије и ~~накојем~~ је ~~Бетховен~~ — спас
 маки тестар на завршетку — исписао својим рђавим рукописом и погрешном орто-
 графијом: ~~Који су то свиљови~~, ^{обо ѡаде} ~~Сандерле~~, ~~спложити~~ ~~који~~ место овако! и
 у оригиналцу са три знака уснитка јед је ~~Бетховен~~ био темпераментан и ~~кој~~ њут
 и гори и нај чије могло да улари у трубу или макар фагот писмо је по три чети-
 ри знака уснитка.

Данашња наше Академија није ни близу ни излаченјено што
 је бича пре лесет голича: усилрена тихо тутњава машине; достојанствена али усм-
 њена скабо снабдевна и војена помоћ заборављана и од државних власти и од

никава није ни

свете грађанства. Дакле она није више то тако као да ~~није члан академије~~ био. Шта је непотписанога неизвештавштва исподнога дела морате читати у то престварање! Данас како се ово поимку имена у свом термину изабраних чланова Академије мислимо као људе у Академији и по разним форумима хождве наше на ћу-
ке које ради споменик поиз ето именовати. Њест ~~бечеља~~ близу тридесет Чистих тутара ~~и~~ и кратка и тесна старијинска она непрекидно степеншице са првочег камена, које су пре као друмови Тарке доколе да буду тежаке од постолика — сада преба-
шују свакодневно пећар терет рођаке и гостију. Годинама извештај Академији био је прошире говиће низ пивих сника: различите, различни, различни; књиге и спарти-
кове и шифре; извеште и повеље; љуци и животиље; ~~и~~ и још стотине
~~онад~~ности и предмета. Београд је из Вацана. Вацан је светски друм светски друм које ни мирен ни узабан звичај — па се у Академији и живи и мисли и ради ~~и~~ непотписанога забављања ~~и~~ изграђује ~~и~~ уз много потписанога и ~~и~~ изабранога ~~и~~ изабранога. И изабрани чла-
норадници извештавају свију дубоку и трајну зауважност на почетку начиње ~~и~~ изјављују свију дубоку и трајну зауважност на избору, мадимо да смо се ради потписано и непотписано, у Академијским изјима ~~и~~ изјима и разјеме.

Иванка Секулић

Иванка Секулић